

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.064/2015/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Sneider Zoltán jogtanácsos (felperes neve - felperes címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Török Edit Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Török Edit ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2014. április 28. napján kelt, 13.G.40.032/2014/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett - 8. sorszámon kiegészített - fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 7500 (Hétezer-öttszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy az alperes a P. Kft. „f.a.” (M, ... u. 2. szám alatti székhelyű) adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal az adós gazdálkodó szervezet vagyona 6 000 000 Ft-tal és annak a 2012. március 29. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamattal csökkent.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalának letéti számlájára 6 000 000 Ft biztosítékot, a felperesnek 15 000 Ft perköltséget, és az illetékhatalóság felhívására az ott írt módon és időben az államnak 36 000 Ft le nem rótt eljárási illetéket.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint az alperes a 2004. július 12-ei alapítása óta a 2010. január 7-ei lemondásáig önálló cégjegyzési joggal rendelkező ügyvezetője volt a perben nem álló P. Korlátolt Felelősségű Társaságnak (a továbbiakban: adós társaság). 2010. január 7-ét követően pedig a perben nem álló B.J. és B. Bné lettek az adós társaság cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezetői, akik 2010. január 11. napján az alperest kereskedelmi vezetővé nevezték ki, és az adós társaság taggyűlése az alperest ügyvezetői jogkörrel és

felelősséggel is felruházta. Miután az alperes ezt elfogadta, így az adós társaság tevékenységét, kereskedelmi vezetőként, ténylegesen továbbra is az alperes irányította.

A főként építőipari tevékenységgel foglalkozó adós társaság pénzügyi helyzete 2011. évre elnehezült, ebben az évben a lejárt tartozásait kifizetni nem tudta, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2011. május 25. napján végrehajtást rendelt el ellene. A 2011. gazdasági évet 46 600 000 Ft mérleg szerinti veszteséggel zárta. Emellett 2012. március 29. napjáig további 5 255 504 Ft - az esedékességkor meg nem fizetett - adótartozása és jogerős bírósági ítélet alapján a H. Zrt. felé is jelentős tartozása keletkezett. Mivel az adós társaság likvid vagyona az összes (az említett, valamint 600 000 Ft eljárási illetékből, 3 400 000 Ft következő áfa bevallás szerint befizetendő áfából és 2 000 000 Ft aktuális banki törlesztő részletből álló) tartozás megfizetésére nem volt elegendő, 2012. március 29. napjára az adós társaság az alperes számára is felismerhetően fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.

Az adós társaság 2012. március 30-án taggyűlést tartott, ahol elhatározta a társaság jogutód nélküli, végelszámolással történő megszüntetését. Végelszámolónak az A. Kft.-t választotta, a végelszámolási feladatok ellátására kijelölt természetes személy Dr. N.J. lett. A végelszámoló 2012. április 21. napján előterjesztett kérelmére a Miskolci Törvényszék 2012. június 25-ei kezdő időponttal elrendelte az adós társaság felszámolását. A felperesnek a felszámolási eljárásban mindösszesen 9 972 760 Ft összegben bejelentett hitelezői igényét a felszámoló határidőben bejelentett követelésként nyilvántartásba vette és visszaigazolta.

2012. március 29-én az adós társaság tényleges tevékenységét irányító alperes a cég házi pénztárából kölcsön visszafizetése jogcímén 6 000 000 Ft-ot fizetett ki a saját maga részére.

A felperes az alperes ellen az elsőfokú bírósághoz 2014. február 12-én benyújtott keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a P. Kft. „f.a.” vezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekének elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a társaság vagyona 6 000 000 Ft-tal, és annak a 2011. március 29. napjától a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint járó törvényes mértékű késedelmi kamatával csökkent, illetve a felperes, mint hitelező követelésének kielégítése kétségesé vált.

Kérte az alperes kötelezését 6 000 000 Ft vagyoni biztosíték nyújtására.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte a jogalap hiányára hivatkozva. Elismerte, hogy 6 000 000 Ft kölcsön visszafizetésére a keresetben állítottak szerint és időpontban sor került. Vitatta azonban, hogy 2012. március 29-én az adós társaságnál a vezetése által felismerhető fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet állt volna fenn, de ennek esetleges megállapítása esetére azt is, hogy a kifizetés a hitelezői érdekek elsődlegességének megsértésével történt, illetőleg, hogy az vagyoncsökkenést idézett elő az adós társaság vagyonában.

Mindezeket túl azzal is védekezett, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint az egyéb feltételek fennállása esetén is mentesül a felelősség alól, mivel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet alperes által vélelmezett bekövetkezésének napját követő napra, 2012. március 30-ára az ügyvezetéssel összehívták a társaság taggyűlését, ahol az alperes

javaslatára a hitelezői veszteségek elkerülését, illetőleg csökkentését legjobban szolgáló döntéseket hoztak.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállás alapján a vezetői felelősség megállapításához szükséges a Cstv. 33/A. §-ában írt valamennyi törvényi feltételt megállapíthatónak találta. Ítéletének erre vonatkozó jogi indokai szerint a felperes alappal hivatkozott arra, hogy az adós gazdasági társaság 2012. március 29-én már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. A 2011. évben keletkezett 46 600 000 Ft mérleg szerinti veszteség, a PKKB által a társaság ellen elrendelt végrehajtás, és a 2012. március 29. napjáig keletkezett 5 255 504 Ft esedékessé vált adótartozás tényével az alperes - a perben tett nyilatkozata szerint elismerten - már 2012. március 29-én tisztában volt, azaz már ekkor is tudta, hogy az adós gazdálkodó szervezetnek nincs elegendő likvid vagyona az összes saját tartozásának kifizetésére.

Ezért tisztában volt (tisztában kellett lennie) azzal is, hogy az adós nem fogja tudni az esedékességkor kiegyenlíteni a H. Zrt. javára jogerős ítéletben megítélt 600 000 Ft eljárási illetéket, a következő áfa bevallás szerint az államnak fizetendő 3 400 000 Ft áfát, valamint a ... Bank Nyrt. felé esedékessé váló 2 000 000 Ft banki törlesztő részletet. Mindez pedig akkor is kimeríti a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fogalmát, ha az alperes szerint a cégnek még 2012. március 29. napján is voltak bevételei. Az arról készült taggyűlési jegyzőkönyv szerint ugyanis 2012. március 30-án éppen azért került sor az adós társaság végelszámolással történő jogutód nélküli megszüntetésének elhatározására, mert a cégnek nem volt meg a lejárt és a közeljövőben lejáró tartozások rendezéséhez szükséges likvid vagyona.

Azon, hogy az adós társaság 2012. március 29-én fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került nem változtatott a végelszámolás elhatározása sem, mert ettől a társaság pénzügyi nehézségei még nem szűntek meg, sőt tovább súlyosbodtak.

Az elsőfokú bíróság a továbbiakban megállapította, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek elsődlegességének szem előtt tartásával járt el, amikor 2012. március 29-én - tehát az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében - 6 000 000 Ft kölcsönt a saját maga részére visszafizetett.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el alperesnek azt a védekezését sem, hogy a kölcsön visszafizetése nem járt hitelezői érdeksérelemmel.

A Debreceni Ítéltáblának a Gf.III.30.011/2010/4. számú ítélete indokolása elvi iránymutatást tartalmaz arra az esetre is, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a társaság tevékenységét ténylegesen irányító, de a cégben tagként részt nem vevő személy teljesíti az adós társaság nevében a vele szemben fennálló kölcsöntörlesztési kötelezettségeit. A társaság tevékenységét ténylegesen irányító személy ugyanis éppen úgy nem minősül külső hitelezőnek, mint a társaság tagjai. Ebből pedig az következik, hogy adott esetben az alperesnek az adós társaság tényleges irányítójaként elsősorban az adós külső hitelezőinek - amelyek közzé sem az alperes, sem a társaság tagjai nem sorolhatók - érdekeit szem előtt tartva kellett volna eljárnia, ami azt jelenti, hogy a saját maga részére csak akkor fizethette volna vissza a per tárgyát képező kölcsönt, ha mindez nem veszélyeztette volna a többi, külső hitelező követeléseinek kielégítését.

Az elsőfokú bíróság azonban azt is megállapította, hogy a kölcsön visszafizetésére úgy került sor, hogy az adós társaságnak ekkor már lejárt, és utóbb ki nem elégített tartozásai

is voltak külső hitelezők felé. A kölcsön visszafizetése ezért veszélyeztette a külső hitelezők követeléseinek megtérítését, ami miatt alperes a saját maga felé fennálló kölcsöntartozás visszafizetésével a Gt. 30. § (3) bekezdésében írt hitelezői érdekek elsődlegességének megsértésével járt el.

És mivel alperes az adós társaság külső hitelezőjének nem minősül, az elsőfokú bíróság a 6 000 000 Ft kölcsön részére történő visszafizetésével az adós társaság felszámolási vagyonának ugyanilyen tőkeösszegben, valamint annak a késedelmi kamataival történő csökkenését is megállapíthatónak találta, és nem fogadva el azt az alperesi védekezést, hogy a kölcsön visszafizetésével az adós társaságnak nemcsak a vagyona, hanem a kötelezettségei is ugyanilyen mértékben lecsökkentek.

Mindezek alapján az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelőssége megállapítható volt, ami alól magát eredményesen kimenteni nem tudta.

Az ítélet indokolása szerint ugyanis a felelősség alóli kimentése érdekében a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésére figyelemmel a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a hitelezői veszteségek elkerülése, illetőleg csökkentése érdekében úgy járt el, ahogy egy gazdasági társaságot irányító személytől általában elvárható. Ennek az alperes magatartása csak akkor felelt volna meg, ha saját maga részére nem fizetett volna vissza 6 000 000 Ft kölcsönt.

Az elsőfokú bíróság a felelősség alóli kimentésre nem találta alkalmasnak az alperes hivatkozását arra sem, hogy a végelszámoló tanácsára, annak egyetértésével történt a kölcsön visszafizetése.

A társaság tevékenységét ugyanis 2012. március 29-én ténylegesen még az alperes irányította és nem a végelszámoló, az alperes hozta meg a döntést arról, hogy az adós társaság a 6 000 000 Ft kölcsönt a többi hitelezőt megelőzően az ő részére fizesse vissza.

Az alperes pedig a bizonyítási kötelezettségének körébe tartozó felelősség alóli kimentés érdekében - a bíróság tájékoztatása és figyelmeztetése ellenére - további bizonyítékot nem szolgáltatott és nem is ajánlott fel, a bizonyítatlanságot az ő terhére kellett értékelni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést.

Az ítélet megváltoztatását, felperes keresetének elutasítását, valamint a felperesnek az első- és másodfokú - a pertárgyértékéhez igazodó áfa nélküli ügyvédi munkadíjból keletkezett - perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Fellebbezési kérelmének indokolása szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás annyiban pontosításra szorul, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság által elrendelt végrehajtási eljárásban a P. Kft.-t tartozás nem terhelte, mivel az kifizetésre került, csak a cégjegyzékből a végrehajtásra vonatkozó adatok törlése maradt el.

Az elsőfokú bíróság téves megállapításokat tett, ezért téves következtetésekre jutott a vezetői felelősség feltételei fennállásának megállapíthatóságát illetően.

Így megalapozatlan az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az adós társaság 2012. március 29. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került. Az ítéleti indokolásban írtakkal ellentétben az alperes a per tárgyalásán is arról nyilatkozott, hogy a végelszámolási eljárás megindítását megelőző napokban jelentős nagyságrendű szállítói tartozásokat fizetett ki, amelynek tükrében vitatta, hogy a társaságnak nem volt elég likvid vagyona (fedezete) a tartozásai kiegyenlítésére.

Az a 2012. március 29-én már valóban lejárt 5 255 504 Ft áfa tartozás pedig, amelyet az elsőfokú bíróság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülés megállapításánál

figyelembe vett, csak néhány nappal azt megelőzően, 2012. március 20-án vált esedékessé, szemben a jóval korábban lejárt, alperes felé fennálló kölcsöntartozással. Az elsőfokú bíróság részéről e körben figyelembe vett 46,6 millió forint 2011. évi mérleg szerinti veszteség pedig a társaság likvid helyzetét semmilyen módon sem érintette.

Az alperes nem értett egyet az elsőfokú bíróság ítéletével abban, hogy a felelősség alóli kimentéshez szükséges tényeket, körülményeket sem tudta eredményesen bizonyítani.

Érvelése szerint az alperes azzal, hogy 2012. március 30-án az adós társaság legfőbb szervénél kezdeményezte a cég végelszámolással történő megszüntetését a hitelezői érdekeket szolgálta, mert erre volt szükség annak érdekében, hogy a tartozásokat jelentősen meghaladó mértékű vagyon értékesítéséből - és nemcsak az ennél lényegesen kisebb mértékű napi bevételekből - törleszteni lehessen a társaság tartozásait.

A hitelezői érdekeket szolgálta a taggyűlés által elhatározott végelszámolásba végelszámolóként felszámoló szakcég bevonása.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott az adott esetben a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.011/2010/4. számú ítéletére, mivel az abban kifejtett álláspont szerint a Cstv. 33/A. §-ának alkalmazása során a tagi hitelt kell a kívülálló hitelezőkkel szembeni tartozásoktól elkülönítetten figyelembe venni. A perbeli kölcsön azonban nem tagi kölcsön volt, ezért a perbeli ügyletre a hivatkozott eseti döntés nem lehet irányadó.

Az alperes a fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, amely szerint a végelszámolás elhatározásától az adós társaság pénzügyi nehézségei nem szűntek meg, sőt tovább súlyosbodtak.

Az alperes a fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére állapította meg, miszerint a bizonyítási kötelezettségének felhívás ellenére nem tett eleget, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró alperes csak a per első tárgyalásán kapott megfelelő tájékoztatást a bizonyítási teherről és kötelezettségről, a szükséges bizonyítási indítvány előterjesztése érdekében a határidő biztosítása iránti kérelmét pedig a bíróság elutasította. A fellebbezés szerint nem várható el, hogy az alperes a bizonyítási indítványt az első tárgyalásig előterjessze, illetőleg az alperes nem fosztható meg attól, hogy a tárgyaláson ne terjeszthessen elő bizonyítási indítványt, vagy ne kérhessen határidőt annak megtételére.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, lényegében annak helyes indokai alapján.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, mert tárgyalás tartását felhívása ellenére a felek egyike sem kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során a fellebbezésben állított eljárási szabálysértést nem követte el, a jogvita elbírálása körében releváns tények tekintetében a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást teljes körűen feltárta, és azt túlnyomórészt helyesen állapította meg.

Az alperes fellebbezésében írt indokok alapján az ítélet táblája a jogerős ítélet tényállásából mellőzi az elsőfokú bíróságnak az adós társasággal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak a 0101.Vh. .../2010. számon elrendelt végrehajtással kapcsolatos megállapításait.

Az így pontosított tényállást az ítélet táblája - az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatától hivatalból (online) beszerzett cégkivonat, cégmásolat és közlemény alapján - kiegészíti azzal, hogy a Miskolci Törvényszék a Céglapjában 2014. november 28. napján közzétett jogerős végzésével a P. Kft. „f.a.” adós társaságot jogutód nélkül megszüntette, a cégjegyzékből a cégbíróság 2014. november 24-ei hatállyal törölte.

Az elsőfokú bíróság az így pontosított és kiegészített tényállásból helyes jogi következtetésre jutott, a keresetnek helyt adó érdemi döntésével és annak kifejtett indokaival az ítélet táblája egyetértett.

Az alperes fellebbezésében felhozottak az elsőfokú bíróság megalapozott ítéletének megváltoztatására vagy hatályon kívül helyezésére nem alkalmasak az alábbiak miatt.

Noha azt a fellebbezés csak közvetve érintette, az ítélet táblájának a fellebbezés elbírálása kapcsán arra irányuló határozott fellebbezési kérelem nélkül is vizsgálnia kellett, helytálló-e az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperesnek perbeli legitimációja van. A Pp. 130. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel ugyanis a bíróságnak elsődlegesen a joghatóságát, a hatáskörét, az illetékességét, a felek perbeli jogképességét, a perfüggőséget, és ezt követően a perbeli legitimációt kell vizsgálnia. A perbeli (vagy ügybeli) legitimáció a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozó fogalom, vagyis azt jelenti, hogy a felperest illeti a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben (aktív perbeli legitimáció), illetőleg, hogy a kereset szerinti jog az alperessel szemben érvényesíthető-e (passzív legitimáció).

A perbeli legitimáció főszabály szerint anyagi jogi kérdés, amelynek hiánya a kereset érdemi elutasításához vezet, ha azonban a pert csak jogszabályban erre feljogosított személy indíthatja meg, vagy ha a per meghatározott személy, vagy személyek ellen indítható, abban az esetben az aktív vagy passzív legitimáció hiányában a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani (Pp. 130. § (1) bekezdés g.) pont), illetve a pert meg kell szüntetni (Pp. 157. § a.) pont).

A jelen ügyben alkalmazandó - a 2012. április 24. napján hatályos - Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset alperesként azokkal szemben indítható, akik a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben voltak a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vezetői. A Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.249/2010/4. számú felülvizsgálati határozata alapján kialakult bírói gyakorlat szerint a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése értelmében a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt (árnyékvezető, árnyék ügyvezető).

Az alperes a fellebbezésében nem vitatta, de nem is cáfolta az elsőfokú bíróság által az alperes perbeli beismerése alapján megállapított azt a tényt, miszerint az alperes 2010. január 11. napjától ugyan az adós társaság kereskedelmi vezetője volt, de a taggyűlés felhatalmazása alapján a cég tevékenységét ténylegesen továbbra is ő irányította. Ennél

fogva kellően megalapozott az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása is, hogy az alperes a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése értelmében az adós társaság vezetőjének minősül.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból okszerű következtetést vont le az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülése, és annak időpontja tekintetében.

A Kúriának a BH 2014.188. számon közzétett eseti határozatában kifejtett elvi jogértelmezés szerint a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet akkor következik be, amikor belátható időn belül a Cstv. 27. § (2) bekezdés valamely alpontja alapján jogszerűen és megalapozottan kezdeményezhető eljárás az adós ellen. A lényeges kérdés tehát a fenyegető fizetéseképtelenség megállapíthatósága tekintetében az, hogy az adós a tartozását az esedékességkor képes-e kiegyenlíteni. Ha erre nem képes, mert nincs megfelelő pénzeszköze - vagy megfelelő hitele a tartozás kifizetésére, illetve nem tud megállapodni a hitelezővel a teljesítés más módjában, vagy a teljesítési határidő módosításában -, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség abban az esetben is, ha az adós egyéb vagyona - a kimutatások szerint - fedezet nyújtana a tartozások kielégítésére.

A jelen esetben az elsőfokú bíróság azt, hogy az adós társaság 2012. március 29-én már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, arra tekintettel állapította meg, hogy az előző évi gazdálkodása jelentősen (46 600 000 Ft mérlegben kimutatott összegben) veszteséges volt, és erre az időpontra (5 255 504 Ft + 600 000 Ft + 3 400 000 Ft + 2 000 000 Ft) összesen 11 255 504 Ft összegű olyan fizetési kötelezettsége volt, amelynek esedékessége már lejárt. Azt, hogy ez alapján a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállt, még valósága esetén sem cáfolja alperesnek az a fellebbezési állítása, amely szerint a végelszámolási eljárás megindítását megelőző napokban az adós társaság jelentős nagyságrendű szállítói tartozásokat fizetett ki. Ebből ugyanis önmagában - még a számszerű teljesítések bizonyítása esetén sem - következik az, hogy 2012. március 29-én az adós rendelkezett valamennyi akkor fennálló tartozása kifizetéséhez szükséges likvid vagyonnal. A cég végelszámolásának rákövetkező napon történő elhatározása, majd pedig a fizetéseképtelenségének jogerős bírósági határozattal történt megállapítása éppen azt támasztja alá, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már fennállt, amikor az alperes a terhére rótt magatartást tanúsította.

Mindezekből pedig okszerűen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy 2012. március 29-én az alperes tudott, vagy legalábbis tudnia kellett a ténylegesen irányítása alatt működő adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerüléséről.

Az alperes alaptalanul támadta a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét a kereseti követelés jogalapja fennállásának megállapítása miatt arra hivatkozással, hogy az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének megállapítása esetén sem tanúsított az általa nyújtott kölcsön visszafizetésével a hitelezői érdekeket sértő magatartást.

Itt mutat rá az ítéletábra arra, miszerint az elsőfokú bíróság az ítéletében olyan megállapítást nem tett, hogy az alperes részére a kölcsön visszafizetése jogalap nélkül történt volna. Ezért az ítéletábra az elsőfokú döntés megalapozottságának vizsgálatánál az ezt állító fellebbezési érveléssel nem foglalkozott.

Nem találta alaposnak az ítélőtábla alperesnek az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát a perbeli kölcsönnek tévesen tagi kölcsönként történt értékelésére vonatkozó fellebbezési okfejtését sem.

Abban az ítélőtábla is egyetértett az alperessel, hogy a közte és az adós társaság közötti tagsági jogviszony fennállásának hiányában az általa a társaságnak nyújtott kölcsön tagsági kölcsönnek fogalmilag nem tekinthető.

Az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősségének megállapítása szempontjából azonban ennek nincs jelentősége, és az alperes abban is tévedett, hogy a Debreceni Ítélőtáblának az elsőfokú bíróság által hivatkozott Gf.III.30.011/2010/4. számú ítélete indoklásában kifejtett jogi álláspontja a jelen jogvita elbírálásánál ne lehetne irányadó.

Az ítélőtábla a jelen fellebbezési eljárásban is irányadónak tekinti a fent említett határozatában kifejtett azt a jogértelmezését, amely szerint a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésnek nem vitásan az a célja, hogy a külső hitelezők (az adós társasággal gazdasági kapcsolatban álló személyek) érdekeit, ezáltal a gazdasági élet biztonságát szolgálja. Azt, hogy a Cstv. 33/A. §-ának törvénybe iktatásával ez volt a valós törvényalkotói szándék a Cstv. egyéb tételes rendelkezéseinek, így a Cstv. 57. § (1) bekezdés h.) pontjának a törvénybe iktatása is alátámasztja. A törvénynek a gazdálkodó szervezetnek a felszámolás körébe tartozó vagyonából a tartozások kielégítési sorrendjét meghatározó 57. § (1) bekezdésének rendelkezéseiből, a 2007. évi LXI. törvénnyel 2007. július 1-jei hatállyal beiktatott h.) pontja ugyanis kimondja, hogy csak a megelőző a.) - g.) pontban írt követelések kielégítése után elégíthetők ki azok a követelések, amelyek jogosultja a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője, vezető állású munkavállalója, vagy azok közeli hozzátartozója (Ptk. 685. § a.) pont), illetve élettársa ... , továbbá a gazdálkodó szervezet többségi befolyással (Ptk. 685/B. §) rendelkező tagjának (részvényesének) azon követelései, amelyek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét (49/D. § (5) bekezdés) követően keletkeztek.

Ezzel ugyanis maga a Cstv. tesz különbséget a felszámolási eljárás során a társasággal valamilyen jogi kapcsolatban álló hitelezők, és az ide nem sorolható (külső) hitelezők érdeke között, egyértelmű elsőbbséget biztosítva az utóbbiaknak. Mindezekből pedig okszerűen vonható le a következtetés arra, hogy a Gt. 30. § (3) bekezdése és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése együttes helyes értelmezése az, miszerint a gazdasági társaság menedzsmentjének (vezetőjének) a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően ügyvezetési feladataikat a harmadik személy hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján kell ellátnia.

Ezt szem előtt tartva helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy az adott esetben az alperes részéről a saját magának teljesített kifizetés nem tekinthető az elvárható, a fizetéseképtelenségi helyzetben a hitelezői érdekek elsődlegességét figyelembe vevő vezetői magtartásnak, tekintettel arra, hogy a felszámolási eljárás során az alperes csak a Cstv. 57. § (1) bekezdés „h” kategóriájában nyerhetett volna kielégítést. Így azzal, hogy a részére visszafizetett kölcsönt elfogadta, azt nem juttatta vissza az adós társaság vagyonába, az őt kielégítési sorrendben megelőző harmadik személy hitelezők előtt a felszámolási vagyont a kifizetett összeg tekintetében elvonta, és ezzel a külső hitelezők érdekét sértő magatartást tanúsított.

Mindezek alapján az alperesnek a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségének megállapítására az elsőfokú bíróság részéről megalapozottan, jogszabálysértés nélkül került sor.

Megalapozatlanul támadta az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét a felelősség alóli mentesülését eredményező körülmények figyelembevételének hiányát, illetőleg a bíróság e körben elkövetett lényeges eljárási szabálysértését állítva.

A Cstv. 33/A. § (3) bekezdése alapján mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette, a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében a mentesülés kapcsán az elsőfokú bíróság részéről a tájékoztatási kötelezettség elmulasztására, illetőleg a bizonyítással kapcsolatos jogai korlátozására.

A Pp. 3. § (3) bekezdésének harmadik mondata úgy rendelkezik, miszerint a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. A jogszabályban meghatározott tájékoztatási kötelezettséget a Legfelsőbb Bíróság az 1/2009. (VI.24.) PK véleményében pontosította és értelmezte. Ebben - egyebek között - olyan iránymutatást adott, miszerint a tájékoztatást a bíróságnak a fél részére az eljárás olyan szakaszában kell megadnia, mikor a bizonyítandó tények már ismertek, és megállapítható, hogy a fél nincs kellőképpen tisztában a bizonyítási kötelezettsége tartalmával.

Az adott esetben az alperes - a felterjesztett iratokból megállapíthatóan - az elsőfokú eljárás során nem vitatta, sőt a 2014. április 17-én 3. sorszám alatt benyújtott írásbeli ellenkérelmében, majd a 2014. április 28-án megtartott tárgyaláson személyesen tett nyilatkozatában kifejezetten elismerte, hogy az adós társaság vagyonából 2012. március 29. napján 6 000 000 Ft saját részére kifizetésre került. Az alperes perbeli beismerése alapján helyesen megállapított ilyen tényállás mellett pedig az alperes mentesülése nem volt megállapítható, hiszen a kölcsön visszafizetésének elfogadásával nem valósult meg az elvárható intézkedés megtétele a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkenése érdekében. Azt pedig az alperes nem is állította - és a rendelkezésre álló adatokból sem volt olyan következtetés levonható -, hogy a felvett összeget a társaság vagyonába visszajuttatta volna.

A felelősség alóli mentesülést önmagában nem eredményezhette, ezért ebben a körben nincs jelentősége az alperes azon fellebbezési hivatkozásának, hogy a visszafizetés a végelszámoló hozzájárulásával, illetőleg kifejezett nyilatkozata alapján történt. Mindezekre tekintettel pedig szükségtelen volt a mentesülés körében további bizonyítás lefolytatása, következésképpen az elsőfokú bíróság nem követett el jogszabálysértést azzal, hogy alperesnek a tárgyaláson konkrétan a meg nem jelölt bizonyítási indítvány előterjesztése érdekében a határidő engedélyezése iránti kérelmét elutasította, és a tárgyalást berekesztve a rendelkezésre álló adatok alapján hozott érdemi döntést.

Megjegyzi az ítélőtábla, hogy az alperes a fellebbezésében a nélkül hivatkozott az elsőfokú bíróság részéről a bizonyítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztására, hogy konkrétan megjelölte, vagy a fellebbezéséhez csatolta volna azokat a bizonyítékait, amelyek előterjesztésétől az elsőfokú bíróság őt állítólagosan elzárta.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a másodfokú eljárásban is peresztes lett, ezért fellebbezése kapcsán az ügyvédi munkadíjból eredően felmerült saját perköltségét maga köteles viselni, és a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek a jogtanácsosi munkadíjból eredően keletkezett másodfokú perköltségét is. Ez utóbbi összegét az ítéltábla - a meg nem határozható pertárgyértékű perben - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdése alapján a fellebbezési ellenkérelem elkészítésével kifejtett jogtanácsosi tevékenység mérlegeléssel meghatározott időszükséglete alapján (3 óra x 2500 Ft/óra) 7500 Ft-ban határozta meg, amelynek megfizetésére az alperest a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti határidőben kötelezte.

Az alperes személyes költségmentesség kedvezményben részesült, ezért az általa előzetesen le nem rótt, „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdés c.) pontja szerinti illetékalap figyelembevételével a 46. § (1) bekezdés szerinti mértékű (48 000 Ft) fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésére figyelemmel a 14. § alapján az állam viseli.

Debrecen, 2015. június hó 29. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Dr. Görög Attila sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó